

TÔI LÀM VIỆC TẠI

E&L, EBASCO và RAYTHEON

LÊ-NGỌC-MINH

Tặng hai bạn Nguyễn-Minh-Luân (nay tại nhà máy San Onofre) và David Nguyễn (nay tại Cal-Trans), hai người làm chung với tác giả tại Ebasco và Raytheon.

Làm việc tại Xưởng lọc dầu Chevron, đối với tôi, chỉ có tính-cách giai-đoạn vì tôi là nhân-công tạm thời, không có bảo-hiểm, bổng-lộc gì cả... thành ra trong khi làm tại đó tôi vẫn dón dác nhìn quanh xem nơi nào có công-tác thường-trực, có bổng lộc, tốt đẹp hơn... tôi sẽ “đông”.

Trong khi làm ở Chevron, một hôm tôi được biệt-phái làm việc với một anh kỹ-sư người Thổ-Nhĩ-Kỳ tên là Ahmet Aydin. Anh là nhân-viên của hãng E&L và được gửi đến làm cho Chevron. Một hôm tôi và anh đi ăn trưa, anh ta kể chuyện :

- Người Hoa gọi chúng tớ bằng cái tên đây khinh-miệt là Thổ-Nhĩ-Kỳ, có nghĩa là barbarian!

Anh ta đọc chữ “Thổ-Nhĩ-Kỳ” y chang giọng đọc Việt-ngữ, làm tôi chơi với! Tôi nói với anh, theo tôi biết, người Hoa chỉ chuyên-âm theo giọng đọc mà không có ý nghĩa khinh-miệt gì đâu. Anh nói anh không tin. Rồi anh hỏi tôi người Việt-Nam gọi Thổ-Nhĩ-Kỳ là gì ? Không muốn bị coi như là kẻ tiếp tay với những kẻ “kỳ-thị chủng-tộc”, tôi né, tôi trả lời là người Việt chúng tôi gọi tên nước anh theo tiếng Pháp là “Turkie”. Anh gật gù cái đầu !

Anh này là một tay làm việc rất thực-tế và giản-dị, công-tác nào mà có những chi-tiết phức-tạp, chẳng tréo là anh phê-bình liền :

- Mình làm về dầu hỏa, công-tác rất đơn-giản, mình đâu có đi-zai Boeing 747!

Tôi thấy anh có lý. Một hôm anh Ahmet bảo tôi :

- Hãng E&L vừa đổi chủ-sự phòng Structural, ông này người Æng-Lê, tên là Ian Stubbs, hiền lành lắm. Ban này

đang tìm người, anh muốn đi làm nhân-viên thực-thụ của E&L thì đưa resume đây cho tôi.

Tôi bèn làm đơn, kèm theo resume đưa cho anh. Anh nộp cho ông trưởng-ban, mấy ngày sau ông Ian kêu tôi lại phỏng-vấn rồi tuyển ngay. Giã-từ Chevron lần thứ hai (kỳ này tôi làm cho Chevron khoảng 6-7 tháng) tôi sang làm việc cho E&L. Thời-gian đó là vào khoảng cuối năm 1988.

E&L là viết tắt tên của hai ông chủ sáng-lập ra hãng đã cả 20 năm, làm ở đó cả 6 năm mà cho đến nay tôi cũng chẳng biết tên thật hai ông đó là gì, nhưng nếu có ai hỏi E&L viết tắt của chữ gì, tôi trả lời đùa đó là chữ viết tắt của Elephant & Lion ! Hãng này chuyên làm đồ-án chỉnh-trang, tân-trang các nhà máy hóa-chất, dầu hỏa, làm ăn theo kiểu cò con, nghĩa là toàn những đồ-án nhỏ nhỏ, không như mấy hãng lớn như Fluor, Bechtel, Santa Fe, C.F. Braun... nhưng như vậy mà lại có ăn vì những hãng lớn thì overhead nặng hơn. E&L có uy-tín với những hãng cỡ trung và nhỏ, nhưng không phải là không có công-tác với mấy xưởng lọc dầu lớn như Shell, ARCO, Mobil, Chevron, Union 76, Ultramar... dù là công-tác nhỏ. Công việc khá nhiều, chúng tôi bận rộn quanh năm... Sau này mấy xưởng lọc dầu hay hóa-chất nhỏ như Fletcher Oil, Tangerine, Goldenwest, Delta Chemical và Monsanto Chemical... bị AQMD, cơ-quan quản-trị phẩm-chất không-khí của tiểu-bang “đi” quá, vì ô-nhiễm nên họ phải đóng cửa, hoặc dọn sang tiểu-bang khác (dọn trọn một nhà máy lớn bằng một block đường hoặc hơn, như trường-hợp hãng dầu Goldenwest ở Santa Fe Springs dài cả 3/ 4 mai) riêng hãng Monsanto ở Wilmington, đóng cửa luôn, bỏ đó cho cỏ hoang mọc.

Trong thời-gian làm ở E&L có một công-tác ly-kỳ mà tôi tham-dự, và nhớ mãi một cách thú-vị. Số là E&L bắt được công-tác trắc-địa (topographic survey) nhà máy hóa-chất

Monsanto ở thành phố Wilmington. Ông chủ-sự phòng Đồ-án Ian Stubbs tính thuê người ngoài làm, nhưng tôi, một anh bạn đồng-sự gốc Hoa tên Pak Cheung và anh Thổ-Nhĩ-Kỳ Ahmet Aydin bảo nhau, công-tác này nhỏ (1/ 4 nhà máy, khoảng 1/ 4 một block đường) mà cũng dễ (!), chúng tôi đề-nghị ông Ian giao cho chúng tôi làm. Ông Ian khoái chí-từ, giao liền vì rẻ tiền hơn, và lại đối với ban giám-đốc, ông hãnh-diện là nhân-viên của ông làm được mọi việc. Có một điều chúng tôi biết chắc chắn là cả ba chúng tôi chưa ai có kinh-nghiệm thực-tế về trắc-địa, ngoại trừ mớ lý-thuyết của anh Ahmet Aydin từ thời... còn đèn sách bên Thổ Nhĩ-Kỳ, cách đây cả hơn 30 năm! Vì vậy chúng tôi bảo nhau làm thật kỹ, thật đúng “lý-thuyết”, đồng-thời vừa làm vừa học. Ra thuê chiếc máy digital transit, chúng tôi bắt tay vào việc. Công-tác tiến-triển tốt, vì không rành công-tác trắc-địa nên chúng tôi làm kỹ, thật kỹ. Sau gần một tuần trắc-địa, chúng tôi plot ra họa-đồ, chềch đi chềch lại, rồi in và gửi cho khách hàng là hãng Monsanto ở Wilmington, kèm theo field book (sổ ghi chép trắc-địa). Monsanto gửi họa-đồ về văn-phòng chính bên St Louis, Missouri để chềch. Mấy tay chềch-cơ của Monsanto bên Missouri tá-hỏa tam-tinh khi thấy bản trắc-địa của chúng tôi không giống họa-đồ nhà máy họ có trong hồ-sơ lưu, bèn biệt-phái hai kỹ-sư công-chánh cấp-tốc bay sang Wilmington kiểm-chứng lại. Tại hiện-trường, họ thấy họa-đồ của chúng tôi đúng y-chang hiện-trạng nhà máy, chi-tiết ê-hề, vì cả ba chúng tôi làm nghề civil và structural, khi nào cần chi-tiết gì bên trắc-địa chúng tôi đều biết, do đó nếu mình cần có nghĩa là người khác cũng cần, nên chúng tôi phang tất cả chi-tiết cần-thiết vào bản trắc-địa không thiếu cái gì! Hai tay này chịu quá, báo-cáo lên cấp trên của họ, thế là Monsanto bèn giao cho hãng E&L trắc-địa cả nhà máy, với một điều-kiện là ba người đã làm công-tác trắc-địa vừa qua phải

làm trong công-tác còn lại, không thay đổi, thêm bớt hay thay thế người nào và cùng một phương-pháp làm việc! Ông Ian Stubbs chắc sướng tề người (!), còn chúng tôi uy-tín lên như điều, mỗi người còn được giấy khen thưởng ghi vào hồ-sơ cá-nhân, cho nghỉ một ngày có lương và cuối năm được lên lương hậu hĩnh. Tại hậu-trường, chúng tôi nhìn nhau cười, nhưng không bao giờ chúng tôi thềm tiết-lộ bí-mật quốc-gia, là chúng tôi biết chắc chắn trước khi bắt tay vào việc, chúng tôi không có chút kinh-nghiệm thực-hành nào về trắc-địa cả!

Làm cho E&L được gần bốn năm, vào một dịp lơi lơi công việc, hãng biệt-phái tôi sang hãng Ebasco, trụ-sở trên đường MacArthur, Santa Ana làm đồ-án nhà máy phát điện Cogeneration ở thành phố El Centro, California, gần biên-giới Mỹ.

Số là trước đó mấy năm, Ebasco mua hãng E&L, có nghĩa Ebasco là “mẹ” mà E&L là “con”. Mặc dù vậy, khi sang Ebasco, anh trưởng phòng họa-đồ của Ebasco vẫn phỏng-vấn tôi như một tay bạch-đinh trước khi nhận tôi làm việc cho họ.

Bước vào văn-phòng anh xếp tên Abel Guerra, gốc gác Ecuador, tôi thấy hình ảnh ký tên anh ta treo đầy phòng, kể cả phòng khách, phòng họp, hành-lang dưới nhà... Khi ngồi đối-diện với anh, tôi hỏi anh chụp ảnh ở đâu, máy gì, ống kính gì, phim gì, kính lọc gì, quang-kế gì, máy phóng gì, giấy gì, thuốc gì... Thế là máu nhiếp-ảnh của anh nổi lên, chúng tôi tọa-đàm cả tiếng đồng hồ về nhiếp-ảnh, anh vui như Tết vì có người trong nghề gãi anh vào đúng chỗ ngứa, hỏi đúng câu hỏi vào những chỗ... thậm kín nhất, vào những chỗ... hiểm hóc nhất của nhiếp-ảnh... Rồi bỗng nhiên anh ta tỉnh giấc nam-kha, bảo tôi :

- Ê ! Chúng ta phải anh-teọc-viu một chút chứ !

Và anh hỏi tôi :

- Anh có kinh-nghiệm làm về sắt, thép không ?
- Đó là chuyên nghề của tôi, hơn 35 năm nay !
- Về bê-tông cốt sắt ?
- Same !
- Anh có làm về civil ?
- Sure, cả về trắc-địa nữa ! (trong đầu tôi nghĩ đến công-tác trắc-địa Monsanto kể trên).
- OK, you're hired !

Thế là xong bữa anh-teec-viu. Trong suốt cả sự-nghiệp làm việc của tôi, chưa bao giờ tôi gặp bữa anh-teec-viu dễ dàng, nhanh chóng và giản-dị như vậy cả !

Tôi sang làm cho Ebasco được khoảng 6 tháng thì Ebasco bán hãng E&L (hãng gốc của tôi) cho hãng Wolder. Tôi xin ở lại làm cho Ebasco, Abel chạy đi vận-động cho tôi, nhưng rồi anh về, lắc đầu ra vẻ rầu rĩ bảo tôi rằng Ebasco không có chỗ cho tôi, vì hãng không còn việc, tôi phải sang Wolder để họ anh-teec-viu thôi... Sở-dĩ tôi muốn làm tại Ebasco vì Ebasco có lương hưu trí (pension plan), mai một về hưu có thêm tí tiền hưu bỏ vào cái túi áo khi ! Không được thì... thôi !

Thế là tôi phải lê gót giang-hồ sang hãng Wolder xin việc. Phòng-vấn tôi ở Wolder là ông department head và ông trưởng phòng họa-đồ của ban Civil & Structural. Phân phòng-vấn qua thật nhanh không trở ngại, vì công việc trong nhà máy lọc dầu tôi quá quen thuộc... họ còn cho biết trước, họ sẽ gửi tôi vào làm trong xưởng lọc dầu Chevron và khi tôi cho họ biết là tôi đã làm cho Chevron mấy năm, đã tham-dự việc đi-zai nhà máy Cogeneration, quen biết hết tiêu-chuẩn kỹ-thuật của Chevron, biết mọi ngõ

ngách của Chevron Refinery và ông xếp Tom Jimenez của Chevron rất biệt-nhỡn với tôi thì coi bộ họ khoái quá... và họ nhìn nhau, rồi ông DH hỏi tôi khi nào tôi có thể bắt đầu đi làm được ?

Đúng lúc ấy, một người mà không bao giờ tôi nghĩ rằng tôi sẽ gặp tại đây đi ngang, tôi giơ tay chào ông qua khung cửa kính. Thấy tôi đang ngồi trong văn-phòng đóng kín cửa với hai tay Civil-Structural của Wolder, thì ông biết ngay rằng hai tay này đang anh-teec-viu tôi, ông mở cửa bước vào, bắt tay tôi, xây he-lô, rồi chỉ vào tôi bảo hai tay kia :

- Mướn hẳn liền! Mướn liền! Các anh không cần phỏng-vấn hẳn !

Hai tay kia rất ngạc-nhiên tròn mắt nhìn tôi, phá ra cười, rồi bảo tôi :

- OK, OK... you're hired !

Ông này là Ed Miller, kỹ-sư trưởng của công-tác GC-25 mà tôi làm với ông bên Santa Fe Engineering 7 năm trước kia, thời 1985-1986. Hồi đó mấy ban khác đều làm ông nhưc đầu không ít, nhưng ban structural của tôi rất thuận buồm xuôi gió, tôi tiết-kiệm đến 26 % ngân-sách cho ông và khi C. F. Braun sang ô-đít GC-25 thì tôi có bằng chứng hiển-nhiên là bên Santa Fe không sai trái, ít ra cũng là ban của tôi, lỗi là tại C. F. Braun chèn ép Santa Fe quá (nhưng không ai dám nói ra vì sợ gãy mất cái chân ghế). Ngày tôi rời Santa Fe Engineering, 7-11-1986, tôi tới pha-rò-oeo ông, ông bắt tay tạm-biệt, chúc tôi gút-lắc và nói thêm :

- Tôi cũng không biết tương-lai tôi ở đây rồi sẽ ra sao, nhưng nếu sau này, nếu có khi nào, bất cứ ở đâu, anh cần tôi giúp gì, nếu tôi có thể giúp anh thì tôi sẽ tuyệt-đối không ngần ngại !

Và hôm nay, tại đây, bây giờ, ông là phó giám-đốc của hãng Wolder. Chắc chắn không phải vì quen biết trước với ông Miller mà tôi được Wolder thu nhận, nhưng kể lại chuyện này tôi chỉ muốn đề-cập đến một tình-cờ lý-thứ trong đời, chỉ lâu lâu xảy đến một lần mà thôi.

Và tôi trở về Ebasco thông-báo cho họ biết là hai tuần nữa tôi sẽ sang làm việc cho Wolder.

Hôm sau... Đúng, chỉ ngày hôm sau, bỗng nhiên chuyện đòi thay đổi 180 độ : ông giám-đốc của E&L nay là phó tổng giám-đốc của Ebasco, gọi tôi vào văn-phòng của ông chủ-sự phòng và hai ông cho tôi biết là Ebasco vừa bắt được công-tác đi-zai ba nhà máy phát điện Cogeneration một lượt ở vùng Imperial Valley, California và ông muốn giữ tôi ở lại làm việc cho Ebasco vì ông biết tôi có kinh-nghiệm làm đồ-án nhà máy Cogeneration cho Chevron trước đây. Ông cũng cho biết Ebasco sẽ tăng lương cho tôi thêm 5 \$ một giờ. Ông phó bảo tôi :

Anh không phải nói gì với Wolder cả. Việc nói với họ để tôi !

Điều này thật là may cho tôi, vì nếu tôi lại lê gót giang-hồ sang Wolder nói với ông Ed Miller rằng cảm ơn ông đã có nhã-ý muốn tôi, nhưng tôi đổi ý, tôi sẽ không làm cho ông, tôi ở lại làm cho Ebasco, thì chắc chắn ông sẽ đem tôi đi... câu sấu !

Thế là tôi chính-thức làm việc cho Ebasco. Như tôi vừa nói, Ebasco có lương hưu (*pension plan*). Bạn thử nhìn lại mà xem, ngày nay bao nhiêu hãng trên đất nước Cờ Hoa này có pension plan ? Chỉ đến khi về hưu bạn mới thấy được, là không gì quý hơn... pension plan !

Công-tác đi-zai ba cái Cogen tiến-triển tốt đẹp... Công-tác nhà máy Cogen, khó khăn và rắc rối nhất là hạ-đồ nền móng của cái máy Cogen, vì nó trôi sụt, mấp mô, phình ra xẹp vào, đầy những anchor bolts ở những chỗ... vô lý nhất của cái móng bê-tông... phải làm sao cho chính-xác, rõ ràng, dễ hiểu... Xong cái nền móng thì các chuyện khác chỉ là... đồ chơi. Làm riết rồi cũng hết ba cái Cogen. Đó là đầu năm 1994. Hãng chưa có việc mới, tôi bèn xin đi phép về Việt-Nam chụp ảnh một tháng. Khi quay về, hãng vẫn chưa có việc, nhưng tôi nghe nói hãng Raytheon đã mua xong hãng Ebasco và hãng này cũng có lương hưu trí (*pension plan*),. Vậy thì càng tốt.

Tháng sau, Ebasco gửi tôi cùng với anh bạn đồng-sự Nguyễn-Minh-Luân, xuống đảo-tao Eo-Ê, làm việc trong văn-phòng của MWD (Los Angeles Metropolitan Water Department, gọi nôm-na là Eo-Ê Thủy-cục) làm công-tác đi-zai Domenigoni Reservoir.

Số là vùng Los Angeles, không chỉ L.A. mà là cả miền Nam California luôn luôn thiếu nước. Eo-Ê Thủy-cục mấy chục năm nay vẫn lấy nước của mấy con suối phía thượng-nguồn Mono Lake ở Trường-Sơn Đông (Eastern Sierra), chuyển theo cái mương bê-tông dài cả mấy trăm dặm theo đường 395 về Eo-Ê, gọi là Los Angeles Aqueduct (tôi dịch nôm-na là Eo-Ê thủy-lộ).

Mono Lake

Việc này làm Mono Lake cả mấy chục năm nay thiếu nước, mấy ngọn tufa trơ lên trên mặt nước, những người tranh-đấu cho môi-sinh và quần chúng yêu thiên-nhiên biểu-tình, kiện tụng Eo-Ê Thủy-cục từ thập-niên 60-70 và thời 70 đi đến đâu cũng thấy biểu-ngữ “Save Mono Lake” dán đầy bưng cản xe, dán lên kính xe... là vì vậy. Gần đây Eo-Ê Thủy-cục trưng mua một miếng đất rộng đến 5-6 ngàn mẫu gần thành phố Hemet, của gia-đình họ Domenigoni từ Thụy-Sĩ đến đây định-cư đã lâu đòi là một thung-lũng có ba ngọn núi bao quanh để làm hồ chứa nước. Công-tác tôi được gửi đến làm đồ-án ba cái đập bằng đất sét nối ba cái núi lại với nhau để chứa nước. Vì vùng Nam California hay bị động đất, đập nước này lại ở gần đường nứt San Andrea, nên phải làm bằng đất sét, vì đập đất sét không bị nứt bất-từ như bê-tông cốt

sắt. Công-tác này phải làm bằng Micro-Station và có 25 kỹ-sư và 25 designers và mỗi tháng chúng tôi phải cày sao cho ra trước 2 ngàn, rồi ba ngàn, rồi 5 ngàn tấm họa-đồ (xin ghi nhận, đây là số-lượng họa-đồ mỗi tháng !). Trong thời-gian đó, gia-đình Domenigoni kiện Eo-Ê Thủy-cục đòi thêm tiền đất, kiện không cho Eo-Ê Thủy-cục dùng tên Domenigoni, Eo-Ê Thủy-cục bèn đổi tên công-tác thành East Side Reservoir, rồi sau này thành Diamond Reservoir.

Diamond Reservoir

Quý vị nếu chưa có dịp đi xem Diamond Reservoir thì tôi xin mời quý vị nên ghé xem để thấy một hồ chứa nước vĩ-đại không những của miền Tây mà còn toàn nước Mỹ; nên đến đài quan-sát phía Tây của hồ từ trên đỉnh một ngọn núi và đến Visitor Center ở phía Đông, có chuyên-viên dẫn giải, có cả phòng trưng bày di tích xương của giống Mammoth không-lồ và nhiều loại thú khác như sư-tử có răng nanh... đào được khi xây cất hồ chứa nước. Từ bờ phía Đông ta không nhìn thấy bờ phía Tây. Hồ dài như vậy. Nếu vùng Nam California bị hạn hán, lượng nước ở đây có thể cung-ứng đủ nước cho cả miền Nam California trong 6 tháng và cũng vì hồ này chứa lại tất cả lượng nước xưa nay vẫn đổ vào Santa Ana River, khiến việc sông Santa Ana bị nước tràn bờ ngập lụt mấy thành

phố hai bên bờ hạ-lưu như Anaheim, Orange, Santa Ana, Westminster, Garden Grove, Huntington Beach, Fountain Valley, Costa Mesa... thành... chuyện cổ-tích và đó cũng là lý-do, từ 1999, sở-phí bảo-hiểm lụt của các các nhà cửa thuộc các thành phố kể trên được giảm-thiểu tối-đa. Để mừng-tượng công-tác lớn cỡ nào, tôi xin đan-cử một khía cạnh : lượng đất dời đổi trong công-tác, nếu dùng để làm đường, ta có thể xây cất một xa-lộ hai dòng xe, chạy giáp vòng xích-đạo! Tôi (!) là một trong những người làm công-tác đó từ đầu đến cuối. Diamond Reservoir tọa-lạc tại thành phố Hemet ở phía Bắc xa-lộ 15, đường xuống Escondido. Xin xem ghi-chú nơi cuối bài.

Tôi làm đây khoảng hơn hai tháng thì có một chủ-sự phòng đồ-án gốc Ấn-Độ, hơn 25 năm thâm-niên với Ebasco, được thuyên-chuyển từ Seattle xuống giữ chức trưởng phòng lo họa-đồ. Số là ông ta sắp về hưu, hãng trên Seattle hết việc, không nỡ lấy-óp ông, hãng bèn gửi ông xuống Eo-Ê làm trưởng phòng họa-đồ, tức là xuống chức thâm-thăm, ông cũng phải nhận, mỗi tháng hãng cho về thăm vợ con một cái uých-ken. Ông này rất khó tính, “dí” hết tháng này đến tháng kia, tôi đặt tên cho ông là “gã cà-ri” (the curry guy) và mấy ông đồng-nghiep của tôi cũng bắt chước gọi theo. Tôi ghét ông ta đến nỗi trong sở không bao giờ buồn “b.s.” với ông ta, buổi trưa nghỉ, tôi xuống vườn hoa của hãng ngồi đọc sách, thấy ông từ xa đi đến là tôi đã đứng dậy đi chỗ khác... Cho đến một hôm, tôi mãi mê đọc một tạp-chí nhiếp-ảnh, ông đến hỏi nào tôi không biết, nhìn lên, thấy ông ta thì đã quá trễ... bèn chịu trận. Ông ngồi xuống cạnh tôi, nhìn bìa tờ tạp-chí rồi hỏi tôi có hay chụp hình không... và câu chuyện xoay ra nhiếp-ảnh... ông cho tôi biết ông có bộ Canon trị giá khoảng 6,000 \$, nhưng ông chỉ chụp theo lối quen tay. Tôi cho ông biết ở phía đường Broadway phía dưới kia có một tiệm bán dụng-cụ nhiếp-ảnh của Mỹ, có nhiều đồ Canon, Nikon... rẻ lắm, thế là ông ta cười hoan-hỷ, bảo tôi trưa mai đưa ông đi. Tôi còn chỉ cho ông ta biết chợ trời nhiếp-ảnh ở Sequoia Club, thành phố Buena Park, nơi mỗi tháng người ta tụ tập nhau lại bán các dụng-cụ nhiếp-ảnh cũ, mới... giá cả rất rẻ. Thế là từ đó trở đi, tôi và ông trở

thành đôi bạn nhiếp-ảnh, ông hay ghé văn-phòng tôi bàn về nhiếp-ảnh và từ đó trở đi... đây là sự thật, tôi xin thề... So help me God (!), ông ta không còn “dí” tôi cũng như mấy tay đồng-nghiệp của tôi nữa ! Thế mới biết cái đẹp đẽ, cái mãnh-lực của nhiếp-ảnh đã “cải-tạo con người cà-chón” của ông thành “con người nhiếp-ảnh đẹp đẽ, lương-thiện” như thế nào !

Không lâu sau đó, xếp Abel Guerra của tôi, vẫn còn làm với Ebasco (khi này hãng đã mang tên là Raytheon), hết việc ở Santa Ana, bị Raytheon gửi lên Chicago giữa mùa đông tháng giá, ướt như chuột và lạnh thấu xương thấu tủy. Anh gọi điện thoại hỏi tôi, Raytheon đao-tao Eo-Ê có chỗ trống nào cho anh không? Tôi trả lời hiện tại thì không. Mùa Xuân đến, Chicago bắt đầu ấm lại thì công-tác trên Chicago cũng hết, may mắn sao công-tác ở đao-tao Eo-Ê cần một tay chéch-cơ, tôi bèn nói với ông cà-ry, ông cà-ry muốn Abel, tôi trở thành xếp của anh ta, anh ta không nề hà gì về chuyện nhỏ đó, vì được về làm gần nhà, sáng đi làm, tối về bằng métro, còn được hãng MWD trả tiền di-chuyển cho, anh ta mừng hết lớn, bảo tôi :

- Eh ! I owe you one, OK?

Thế là nhóm nhiếp-ảnh Ebasco nay gồm ông cà-ry, anh Luân, anh Abel...và tôi, Từ đó, nghe lời xúi dại của tôi, hàng tháng ông cà-ry đi chợ trời nhiếp-ảnh ở Sequoia Club; hàng tuần vào thứ Năm, chúi mũi vào đọc mục mua bán máy ảnh trong tạp-chí rao vặt Recycler rồi cùng tôi, Abel với anh Luân bàn tán, rồi có khi trong giờ làm việc, lấy xe hãng đi mua đồ... nhiếp-ảnh. Một lần ông nghe lời xúi dại của tôi, mua trọn bộ Canon 7s (giống như Leica M4), gồm thân máy và 4 ống kính hết khoảng 2 nghìn; cuối tuần ông đem máy về Seattle thử; sáng thứ Hai ông xuống, mặt mày tươi rói, khoe với tôi máy này phẩm-chất tốt, chụp dễ

dàng, chính-xác và nhanh như ô-tô phô-cát! Và ông cười cho biết :

- Vợ tôi nhằn quá, nói xuống dưới này làm được bao nhiêu per diem đi mua máy ảnh hết hay sao, không để dành chút đỉnh mai một còn về hưu...

Tôi còn mua giúp ông một bộ sách ảnh của Time-Life, 17 cuốn có 17 \$, cái máy chiếu slide Kodak Ektra (loại nhà nghề) có 100 \$, rồi chiếc máy Minox-C có 80 \$. Có một chuyện thú-vị về cái máy này : khi mua rồi, về sở mở ra, thấy trong có cuộn phim đã chụp rồi, ông cà-ry bèn đem về Seattle rửa, sau đó ông cười một cách thích-thú, cho tôi xem hình ảnh : toàn là ảnh vũ khóa-thân trong một cái bar mà anh chủ cũ của cái máy đã chụp từ bao giờ...

Nhưng tôi cũng không làm cho Ebasco lâu. Khi công-tác Diamond Reservoir gần hoàn-tất, Ebasco bắt đầu lây-óp người thì cũng là lúc anh bạn Pak Cheung của tôi ở E&L ngày xưa, nay đang làm việc cho Jacobs Engineering điện-thoại sang dụ tôi sang làm việc cho Jacobs, vì Jacobs bắt được một công-tác đường trường,

đi-zai mới hoặc tân-trang tất cả các trạm nhận và chuyển hàng của UPS trọn nửa miền Tây nước Mỹ, tính ra đến hàng trăm trạm. Bù tai, tôi tính nhẩm, nếu làm nhanh lắm thì một năm xong 5 trạm, cần phải 10 năm để làm 50 trạm và như vậy, với công-tác UPS này tôi có thể về hưu với Jacobs. Sự thật là trong số các hãng lớn, Jacobs là hãng có bổng lộc yếu kém, phải nói là keo-kiệt hơn bất cứ hãng đò-án nào khác! Chỉ cần đọc tên hãng, bạn cũng biết là vì sao!

Không lâu sau đó, các bạn đồng-sự của tôi ở Ebasco cũng bị lây-óp hết, đồng-thời hãng chính Raytheon cũng thay đổi kế-hoạch, thu gọn công-tác, vì Raytheon làm hầm-bà-lăng-đu-chuyện như chế-tạo máy bay Beechcraft, từ

lạnh hiệu Armana, chủ một nhà xuất-bản, một trại nuôi cá sấu bên Louisiana, chủ-nhân hãng đồ-án Ebasco... và một mớ hãng xưởng, văn-phòng linh-tinh quái-đản gì nữa, tôi nhớ không hết ! Việc ô-m ðồm này có thể đã có thời dẫn Raytheon đến Chapter 11. Nay, Raytheon chỉ còn làm công-tác quốc-phòng, bỏ những công việc khác...

Năm 2004, khi tôi về hưu, tôi nhận được 476\$ pension một tháng, sau mấy năm làm việc cho Raytheon; nếu kể cả Ebasco và E&L, 352\$, cộng chung tôi lãnh 828 \$ pension một tháng ! Đây cũng như số tiền ở trên trời rớt xuống, vì chỉ đến khi về hưu, chúng ta mới thấy số tiền pension “lớn” đến cỡ nào !

Đối với tôi, E&L, Ebasco và Raytheon đều là những hãng tốt, vì cả ba hãng này đều có... pension plan !

GHI-CHÚ VỀ DIAMOND RESERVOIR :

Diamond Reservoir tọa-lạc tại phía Tây Nam thành phố Hemet, cách đó khoảng 4 dặm.

Hồ chứa rộng 4 500 mẫu, dài 4.5 dặm, rộng hơn 2 dặm, sâu từ 160 tới 260 feet, dung lượng 269 tỉ gallon nước (hoặc 800 000 acre-feet, có nghĩa là nếu ta chứa nước trong một cái “thau”, lượng nước cao một foot thì cái “thau” rộng 800 000 mẫu).

Diamond Reservoir

Hồ chứa gồm ba cái đập bằng đất sét : đập thứ nhất, Saddle Dam dài 2 300 bộ, cao 130 bộ,

đáy rộng 720 bộ, đỉnh rộng 40 bộ; đập thứ hai, East Dam dài 10 500 bộ, cao 185 bộ, đáy rộng 800 bộ, đỉnh rộng 40 bộ; đập thứ ba, West Dam dài 9 100 bộ, cao 285 bộ, đáy rộng 1 200 bộ, đỉnh rộng 40 bộ.

Saddle Dam

East Dam (East Side Reservoir)

Nguồn nước cung-cấp cho Hồ chứa là nước từ sông Colorado chuyển qua San Diego Canal đến một hồ chứa phụ, rồi từ đó, nước được bơm vào hồ chứa chính; nguồn cung-cấp thứ nhì là nước từ hồ Silverwood được chuyển qua đường ống tân-lập đường kính 12 bộ dài 45 dặm, nối với Eastside Pipeline dài 9 dặm; nguồn cung-cấp thứ ba tất cả những con suối từ rừng núi San Bernardino xưa nay vẫn đổ xuống Santa Ana River, đe dọa ngập lụt các thành phố hai bên bờ hạ-nguồn, nay được đổi hướng đưa vào hồ chứa hết.

Công-tác trị giá gần hai tỷ đô-la, ðộng-thở năm 1996, hoàn-tất cuối năm 1999.